

Länsstyrelsen
Västerbotten

Beslut

1 (17)

Datum
2026-03-19

Diarienummer
9888-2019

Dossiernummer
2402475

Enligt sändlista

Beslut om bildande av Harrsjöns naturreservat i Skellefteå kommun

(3 bilagor)

Beslut

Länsstyrelsen i Västerbotten beslutar med stöd av 7 kap. 4 § miljöbalken (1998:808) att de områden som redovisas på bifogad karta, bilaga 1, ska vara naturreservat.

För att uppnå och tillgodose syftet med Harrsjöns naturreservat beslutar Länsstyrelsen med stöd av 7 kap. 5, 6 och 30 §§ miljöbalken samt 22 § första stycket förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. att nedan angivna föreskrifter ska gälla för naturreservatet.

Föreskrifterna enligt 7 kap. 5 och 6 §§ miljöbalken gäller från den dag de vinner laga kraft. Föreskrifterna enligt 7 kap. 30 § miljöbalken gäller från kungörelsedatum även om beslutet överklagas.

Enligt 3 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. fastställer Länsstyrelsen bifogad skötselplan för naturreservatets långsiktiga vård, bilaga 2.

Beslutet riktar sig till var och en, fastighetsägare och innehavare av särskild rätt, vars rättigheter att använda mark- och vattenområden berörs inom naturreservatsområdet. Beslutet riktar sig även till allmänheten.

Datum
2026-03-19

Diarienummer
9888-2019

Fakta om naturreservatet

Namn	Harrsjön
Dossiernummer	2402475
NVR-id	2064843
Kommun	Skellefteå
Län	Västerbotten
Lägesbeskrivning	3 km SV om Bureå
Naturgeografisk region	29a, kustslätter och dalar med finsediment kring norra Bottenviken
Gräns	Se bifogad beslutskarta, bilaga 1
Markägare	Enskilda markägare
Fastigheter	Bureå 6:19; Bureå 8:26, Bureå 48:1, Bureå 1:78, Bureå 8:43
Förvaltare	Länsstyrelsen Västerbotten
Totalareal	34 hektar

Tabell med administrativa uppgifter om naturreservatet.

Syftet med naturreservatet

Syfte

Syftet med naturreservatet är att vårda, bevara och återställa områdets värdefulla naturmiljöer i form av mycket lövrika skogar samt områdets helhetsvärden i form av ett sammanhängande naturlandskap. Syftet är också att vårda och bevara den biologiska mångfalden knuten till dessa miljöer. Inom ramen för bevarandet av naturmiljöer ska reservatet också tillgodose behovet av områden för friluftslivet.

Datum
2026-03-19

Diarienummer
9888-2019

Hur syftet ska uppnås

Syftet ska uppnås genom att:

- skapa en mer varierad beståndsstruktur och främja lövandelen,
- utöka livsmiljöer och öka mängden lämpligt substrat för skyddsvärda arter,
- återställa struktur och hydrologi i vattendrag, våtmarker och skog,
- genomföra åtgärder för att begränsa eller ta bort för området främmande arter.

Åtgärder ska också kunna genomföras för att underlätta för allmänhetens friluftsliv och förebygga slitage och påverkan på mark, växt- och djurliv.

Skälen för beslutet

Harrsjöns naturreservat är ett område med höga bevarandevärden kopplat till naturvärdena.

De fyra områden som ingår i detta beslut 2026-03-19 om Harrsjöns naturreservat ingår i ett stort sammanhängande område med medelålders lövdominerad och lövrik skog. Björk är det dominerande trädslaget. Det finns också inslag av fina albestånd, som delvis utgörs av alkärr. Det är allmänt till rikligt med död ved och spritt finns asp, sälg, jolster med mera. Naturreservatet har också mindre arealer med gammal lövrik barrskog.

Harrsjön har stor potential att utvecklas till ett värdefullt område för krävande lövskogsberoende arter, till exempel vitryggig hackspett. Ett bevarande och utveckling av områdets lövskogsvärden kan gynnas av en naturvårdande skötsel som reservatsbeslutet möjliggör. För att området även ska kunna vara en tillgång för friluftslivet kan skötselåtgärder också genomföras för att underlätta för allmänhetens friluftsliv.

Genom naturreservatsbeslutet undanröjs bland annat hot från exploatering och avverkning. Förutsättningarna för att bevara och utveckla naturreservatets naturmiljöer, med därtill hörande strukturer,

Datum
2026-03-19

Diarienummer
9888-2019

processer och arter, förbättras. Genom beslutet bevaras också möjligheten att uppleva ett intressant lövdominerat naturlandskap.

Reservatsföreskrifter

För att uppnå och tillgodose syftet med reservatet gäller följande föreskrifter.

A. Föreskrifter enligt 7 kap. 5 § andra stycket miljöbalken om inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden

Det är förbjudet att:

1. uppföra byggnad eller annan anläggning som till exempel mast eller vindkraftverk,
2. bygga om eller ändra befintlig byggnads- eller anläggnings konstruktion, funktion eller användningssätt,
3. uppföra stängsel, staket eller hägnad,
4. anlägga väg, parkeringsplats, led, spång, bro eller brygga,
5. anlägga ledning eller rör,
6. bedriva täkt, gräva, plöja, spränga, borra, schakta, dika, dämna, rensa, utfylla, muddra, reglera eller bedriva annan verksamhet som skadar eller förändrar mark och block eller förändrar bottentopografi, vattenflöden eller dräneringsförhållanden,
7. tippa, dumpa eller anordna upplag,
8. framföra motordrivet fordon i terräng, med undantag för snöskoterkörning vintertid på snötäckt, väl tjälad mark eller på is,
9. avverka, flytta, ta bort eller på annat sätt skada levande eller döda träd eller buskar, såväl stående som liggande,
10. plantera eller så åkrar, ängsmark, betesmarker eller annan öppen mark med träd eller buskar,
11. plantera in eller sätta ut växter, djur eller andra organismer,

Datum
2026-03-19

Diarienummer
9888-2019

12. släppa ut eller sprida gifter, vådliga ämnen, kemiska eller biologiska bekämpningsmedel, växtnäringsämnen, jordförbättringsmedel eller kalk.

Det är utan Länsstyrelsens tillstånd förbjudet att:

13. sätta upp skylt, plakat, affisch, inskrift eller därmed jämförbar anordning för reklam, information eller liknande ändamål, annat än tillfälligt (högst en vecka) i samband med jakt.

B. Föreskrifter enligt 7 kap. 6 § miljöbalken om vad fastighetsägare och innehavare av särskild rätt till fastighet förpliktigas att tåla.

Markägare och innehavare av särskild rätt till marken förpliktigas att tåla att följande anordningar uppförs och åtgärder vidtas för att tillgodose syftet med reservatet, där inget annat anges avses hela naturreservatet:

1. utmärkning av reservatets gränser enligt Naturvårdsverkets riktlinjer,
2. uppsättning och underhåll av informationstavlor,
3. anläggande och underhåll av parkeringsplats, vindskydd, led, spång eller bro.
4. skötselåtgärder för bevarande och synliggörande av för friluftslivet intressanta besöksmål, inklusive forn- och kulturlämningar, genom plantryckning samt röjning och fällning av buskar och träd,
5. skötselåtgärder för att öka lövandelen och/eller variationen i skogar genom avverkning av barrträd, selektiv röjning och gallring av lövträd, stängsling, markstörning eller liknande åtgärder,
6. öka andelen död och döende lövved genom katning eller ringbarkning av stående levande lövträd samt att transportera in och lägga ut död lövved,
7. skötselåtgärder i våtmarker och hydrologiskt påverkad skog genom röjning av buskar och träd, dämning och igenläggning av diken, markstörning eller liknande åtgärder,

Datum
2026-03-19

Diarienummer
9888-2019

8. bete och tillhörande stängsling,
9. borttagande av för området främmande arter,
10. undersökning och dokumentation av djur, växter och andra organismer samt mark- och vattenförhållanden.

C. Föreskrifter enligt 7 kap. 30 § miljöbalken om rätten att färdas och vistas, samt om ordningen i övrigt, inom naturreservatet

Det är förbjudet att:

1. göra åverkan på berg eller mark, till exempel genom att måla, borra, rista, hacka, gräva eller omlagra,
2. fälla, flytta, ta bort eller på annat sätt skada levande eller döda träd och buskar, såväl stående som liggande. Undantag gäller för att ta torra, döda, klena kvistar på marken för att använda till lägereld på platsen,
3. störa djurlivet, till exempel genom att klättra i boträd eller medvetet uppehålla sig nära rovfågelbo, lya eller gryt,
4. framföra motordrivet fordon i terräng med undantag för snöskoterkörning vintertid på snötäckt, väl tjälad mark eller på is,
5. insamla eller gräva upp växter, inklusive mossor och alger, samt lavar och svampar. Undantag gäller för att plocka bär, matsvamp och icke fridlysta blommor,
6. insamla ryggradslösa djur.

Det är utan Länsstyrelsens tillstånd förbjudet att:

7. sätta upp skylt, plakat, affisch, inskrift, orienteringskontroll eller därmed jämförbar anordning för reklam, information eller liknande ändamål.

Datum
2026-03-19

Diarienummer
9888-2019

Undantag från föreskrifterna

Föreskrifterna ska inte utgöra hinder för:

- a) förvaltaren av naturreservatet, eller den som förvaltaren uppdrar åt, att vidta de åtgärder som anges i B-föreskrifterna med stöd av 7 kap. 6 § miljöbalken i detta beslut, samt de nödvändiga transporter som krävs för åtgärderna och för transporter i annat tjänstesyfte,
- b) normalt underhåll av väg, vägområde, järnväg och bro. Träd som fallit eller hotar att falla över väg, vägområde, järnväg och bro får fällas men ska lämnas i naturreservatet,
- c) byggnation, drift och underhåll av Norrbotniabanan inklusive de nödvändiga avverkningar, dikningar, markarbeten och transporter som krävs för åtgärderna,
- d) normalt underhåll av befintliga leder och stigar. Träd som fallit eller hotar att falla över led/stig får kapas men ska lämnas i naturreservatet,
- e) uppförande av sittplats och bänk, grillplats, vindskydd, skoterbro, brygga eller liknande anläggning som ersättning för befintlig anläggning. Den nya anläggningen ska ha motsvarande funktion, användningssätt, storlek och läge som den borttagna anläggningen. Åtgärden ska ske i samråd med Länsstyrelsen,
- f) fällning av enstaka träd som riskerar att orsaka skada i anslutning till byggnader och andra anläggningar,
- g) uppförande av jaktorn,
- h) kvistning eller röjning av sly för upprätthållande av befintliga sikt- eller skjutgator vid jaktpass. För nya sikt- och skjutgator på annan plats krävs Länsstyrelsens tillstånd,
- i) uttransport av fälld älg, björn, hjort eller vildsvin. Fordon och färdväg ska väljas med omsorg för att minimera mark- och vegetationsskador,
- j) att efter samråd med Länsstyrelsen nyttja naturreservatet för bete med nötkreatur, häst, får eller getter, samt vattning av betesdjur samt att i samråd med Länsstyrelsen uppföra stängsel och de övriga anordningar som djurskyddet föreskriver för betande djur,

Datum
2026-03-19

Diarienummer
9888-2019

- k) underhåll av stängsel och övriga anordningar för betesdjur. Träd som fallit eller hotar att falla över stängsel eller annan anordning för boskap eller på annat sätt utgör en risk för boskap får kapas men ska lämnas i naturreservatet,
- l) underhåll av diken i enlighet med gällande vattendom och/eller tillstånd för dikningsföretag,
- m) utföra restaureringsåtgärder i vattenmiljöer, såsom borttagande av vandringshinder och återmeandring. Åtgärder som inte omfattas av undantag l kräver Länsstyrelsens tillstånd,
- n) insamling av enstaka exemplar av arter för exempelvis artbestämning och dokumentation. För att genomföra vetenskapliga undersökningar eller bedriva miljöövervakning som innebär någon form av markering, fällfångst eller andra åtgärder som kan innebära påverkan på naturmiljön krävs Länsstyrelsens tillstånd,
- o) inplantering eller utsättning av inhemska växter eller djur i artbevarande syfte. Åtgärden kräver Länsstyrelsens tillstånd,
- p) renskötsel i enlighet med rennäringslagen (1971:437) samt framföra motordrivet fordon vid renskötsel i enlighet med gällande terrängkörningslagstiftning.

För samtliga undantag från föreskrifter gäller att risken för skada på mark, vegetation, bottnar och vatten ska minimeras.

Ärendets beredning

Harrsjöområdets höga naturvärden uppmärksammades av myndigheterna första gången i samband med Skogsstyrelsens biotopkartering år 2012. Projekt Vitrygg påtalade områdets betydelse för vitryggig hackspett för Länsstyrelsen 2019 när man skickade in en begäran att Länsstyrelsen skulle skydda de värdefulla naturmiljöerna. Under åren 2019 - 2022 tog Länsstyrelsen kontakt med markägarna i samband med att värdefulla delar av området avverkningsanmälts. Efter förhandlingar mellan markägare och staten har överenskommelser om intrångsersättning träffats 2021 - 2022 för de fastigheter som ingår i beslutet.

Detta beslut 2026-03-19 består av fyra delområden. Området med höga lövnaturvärden är större än vad som ingår i detta beslut. Naturreservatet kan komma att utökas i framtiden.

Datum
2026-03-19

Diarienummer
9888-2019

Samebyarna Malå och Maskaure, Sametinget med flera har i mars 2024 beretts möjlighet till konsultationsmöte¹ (diarienummer 2440-2024). Reservatsförslaget har sänts på remiss till berörda sakägare, samebyar, myndigheter m.fl. för yttrande och samråd. Följande remissinstanser har yttrat sig:

- **Sametinget** betonar att renskötsel och andra samiska näringar fortsatt ska kunna bedrivas obehindrat och att berörd sameby får ha ett reellt inflytande i planering av åtgärder.

Länsstyrelsens kommentar: Renskötsel i enlighet med rennäringslagen är undantaget från föreskrifterna (undantag p). Länsstyrelsen kommer att samråda med berörd sameby inför åtgärder som kan komma att påverka renskötseln

- **Sámiid Riikkasearvi** (Svenska samernas riksförbud, SSR) efterlyser ett avsnitt i skötselplanen som beskriver renskötseln i området. SSR betonar också vikten av att samråda med berörd sameby vid åtgärder som kan påverka renskötseln.

Länsstyrelsens kommentar: Länsstyrelsen genomför samråd inför skötselåtgärder som kan påverka renskötseln. Både Malå och Maskaure samebyar har både fått inbjudan till konsultation om naturreservatet och förslaget till beslut på remiss. Båda har meddelat att de avstår från konsultation och de har inte svarat på remissen. Kapitel om renskötseln i området samt samråd angående renskötsel har lagts till skötselplanen.

- **Skellefteå kommun**, bygg- och miljönämnden, är positiva till att mer mark i kommunen skyddas som naturreservat, och har i övrigt inga synpunkter.
- **Skogsstyrelsen** är positiva till att naturreservatet bildas, och har i övrigt inga synpunkter.
- **Svenska kraftnät** meddelar att de inte har några anläggningar eller intressen i området, och har därför inga synpunkter.
- **Sveriges geologiska undersökning (SGU)** meddelar att de avstår från att yttra sig.

¹ Lag (2022:66) om konsultation i frågor som rör det samiska folket.

Datum
2026-03-19

Diarienummer
9888-2019

- **Trafikverket (TRV)** begärde i yttrande att den dialog som påbörjats innan remissen med förslaget till beslut om naturreservatets påverkan på riksintresset för kommunikationer (3 kap. 8§ miljöbalken) Norrbotniabanan slutförs innan beslut om bildande av naturreservatet.

Länsstyrelsens kommentar: Dialogen med Trafikverket har fortsatt under 2025 och början av 2026. I januari 2026 kom Länsstyrelsen och Trafikverket överens om en utformning av naturreservatet som ger garantier för att reservatet inte medför några begränsningar för byggande och drift av Norrbotniabanan. Järnvägsområdet inkluderas inte i naturreservatet och Trafikverket har undantag från föreskrifterna för att kunna göra de åtgärder som krävs för byggande och drift av Norrbotniabanan även inom reservatet, undantag b och c.

Översiktlig beskrivning av naturreservatet

Naturreservatet ligger cirka 3 km sydväst om Bureå. Sjön Harrsjön och omgivande marker dikades ut på 1930- och 1940-talen för att läggas om till åkermark. De flesta av de brukade markerna har från 1950-talet och framåt övergivits och vuxit igen med lövskog.

Naturreservatet ligger inom ett stort sammanhängande lövskogsområde vid Harrsjön. Detta reservatsbeslut 2026-03-19 omfattar fyra delområden, som tillsammans utgör en liten del av lövskogsområdet.

Större delen av naturreservatet består av 50–90-åriga björkdominerade skogar med ett varierat inslag av inväxande gran. Skogarna uppvisar stor variation, från kläna – medelgrova björkskogar med varierande grad av självgallring till glesare skog med grova björkar. På många ställen finns ett betydande inslag av asp, al och jolster. Det finns även helt aldominerade skogar och alkärr, men dessa utgör endast en liten del av naturreservatets skogar.

Naturreservatet ligger inom Malå och Maskare samebyars vinterbetesmarker².

² Sametinget. IRENMARK. Rennäringens markanvändningsdata. www.sametinget.se.

Länsstyrelsens motivering och bedömning

Motiv till skyddets utformning

Harrsjöns naturreservat är en mycket värdefull naturmiljö som hyser en mångfald av växt- och djurarter som är knutna till lövskog. Harrsjöområdet är ett av de största lövskogsområdena i Västerbotten nedanför fjällbjörkskogen. Den stora arealen lövdominerad skog gör att området har mycket stor potential att utveckla värdefulla livsmiljöer för lövberoende arter, till exempel vitryggig hackspett.

Bevarande och främjandet av områdets naturvärden gynnas av naturvårdande skötsel. Att området vid Harrsjön blir skyddat som naturreservat möjliggör skötselåtgärder för att behålla och utveckla de höga lövskogsvärdena. Ett naturreservat ger även möjligheter att genomföra hydrologisk restaurering, främst igenläggning av diken, för att återskapa mer naturligt fungerande lövsumpskogar.

Länsstyrelsen bedömer att det finns goda skäl att i en skötselplan tydliggöra bevarandevärden och de skötselåtgärder som kan genomföras för att förstärka och utveckla områdets höga lövskogsvärden.

Länsstyrelsen har därför bedömt att de delområden som ingår i detta beslut 206-03-19 om Harrsjöns naturreservat, i enlighet med miljöbalkens mål om skydd av värdefulla natur- och kulturmiljöer och bevarande av biologisk mångfald (1 kap. 1 § miljöbalken) samt områdets värde för friluftslivet, bör förklaras som naturreservat enligt 7 kap. 4 § miljöbalken.

Överensstämmelse med planer och strategier för skydd och förvaltning

Skyddet av Harrsjöområdet är prioriterat inom Länsstyrelsens uppdrag att skydda värdefull natur och bevarandet av Harrsjöområdet ligger i linje med nationella och regionala strategier och planer för skydd och skötsel av värdefull natur:

- Naturreservatet utgör en del av ett av länets största lövdominerade områden med stor potential för vitryggig hackspett och andra lövberoende arter,

Datum
2026-03-19

Diarienummer
9888-2019

- Området vid Harrsjön är identifierat som ett optimalområde för vitryggig hackspett³,
- Vitryggig hackspett omfattas av ett åtgärdsprogram för hotade arter^{4,5}.

Förenlighet med miljömål, friluftsmål och EU-direktiv

Bevarandet av biologisk mångfald och arbetet med att uppnå de av riksdagen antagna miljökvalitetsmålen är en hörnsten i det nationella miljöarbetet och naturreservat är en av de skyddsformer som utgör basen i det formella skyddet av värdefulla naturområden och biologisk mångfald.

Naturreservatsbeslutet bidrar till de nationella etappmålen om skydd av skogsmark och vattenmiljöer. Beslutet stärker möjligheterna att nå miljömålen Levande skogar och Ett rikt växt- och djurliv.

Naturreservatet bidrar även till uppfyllandet av flera av Sveriges nationella friluftsmål, däribland målen om Tillgång till natur för friluftsliv och Skyddade områden som resurs för friluftslivet, genom att naturmiljöernas upplevelsevärden bevaras och tillgängliggörs.

Förenlighet med riksintressen (3 och 4 kap. miljöbalken) och kommunala planer

Naturreservatet berörs av ett riksintresse för järnväg (3 kap. 8 § miljöbalken). Norrbotniabanan planeras att dras igenom områdets östra delar. Byggnation, drift och underhåll i enlighet med laga kraft vunna järnvägsplaner för Norrbotniabanan är undantaget föreskrifterna enligt undantag b och c.

Naturreservatet är inte utpekad för några intressen, förenliga eller oförenliga, i Skellefteå kommuns översiktsplan⁶.

³Naturvårdsverket, Skogsstyrelsen. 2025. Uppdaterad åtgärdstabell 2025-2029 för Åtgärdsprogram för vitryggig hackspett (*Dendrocopus leucotos*). Hotkategori Akut hotad (CR). Rapport upprättad av Länsstyrelsen i Uppsala län

⁴Naturvårdsverket. 2017. Åtgärdsprogram för vitryggig hackspett (*Dendrocopus leucotos*). Rapport 6770. ISBN 978-91-620-6770-0.

⁵Naturvårdsverket, Skogsstyrelsen. 2025. Redovisning av åtgärdsprogram för vitryggig hackspett 2017-2021 (*Dendrocopus leucotos*).

⁶Skellefteå kommun. 1991. Översiktsplan för Skellefteå kommun.

Datum
2026-03-19

Diarienummer
9888-2019

Sammantaget bedömer Länsstyrelsen utifrån reservatets omfattning att detta beslut 2026-03-19 om bildande av Harrsjöns naturreservat är förenligt med en från allmän synpunkt lämplig användning av mark- och vattenresurserna samt med för området gällande kommunala planer.

Intresseprövning enligt 7 kap. 25 § miljöbalken

Vid skydd av områden ska det enligt 7 kap. 25 § miljöbalken göras en intresseavvägning där hänsyn ska tas till enskilda intressen. Inskränkningar som motiveras av hänsyn till naturvårdsintressen eller intressen för friluftslivet betraktas som angelägna allmänna intressen.

Länsstyrelsen bedömer att naturreservatets avgränsning och föreskrifter är nödvändiga för att skydda och utveckla områdets bevarandevärden. I avsnittet Motiv till skyddets utformning ges en fördjupad motivering till detta.

Sammantaget finner Länsstyrelsen att de positiva effekterna av att bevara området överväger de negativa effekterna som orsakas av inskränkningarna i markanvändning. Vid avvägning enligt 7 kap. 25 § har Länsstyrelsen funnit att föreskrifterna inte går längre än vad som krävs för att syftet ska uppnås.

Upplysningar

Länsstyrelsen kan med stöd av 7 kap. 7 § miljöbalken medge dispens från meddelade föreskrifter om det finns särskilda skäl och om det är förenligt med förbudet/föreskriftens syfte.

För föreskrifter med krav på tillstånd kan Länsstyrelsen lämna tillstånd till en åtgärd om det inte strider mot reservatets syfte. Ett tillstånd innebär att en åtgärd kan få vidtas, åtminstone i viss omfattning men att det kan finnas krav på utformning, tidsbegränsning, lokalisering mm.

Enligt 29 kap. 2 och 2a §§ miljöbalken gäller bland annat att brott mot föreskrift som meddelats enligt 7 kap. miljöbalken kan medföra straffansvar. Har någon vidtagit åtgärd i strid med meddelad föreskrift, kan Länsstyrelsen enligt 26 kap. 9 och 14 §§ miljöbalken vid vite förelägga om rättelse.

Datum
2026-03-19

Diarienummer
9888-2019

Enligt 4 § skogsvårdslagen (1979:429) ska lagens bestämmelser eller föreskrifter inte tillämpas i den mån de strider mot föreskrifter som har meddelats med stöd av 7 kap. miljöbalken.

Före anordnande av fasta renskötselanläggningar ska samråd ske med Länsstyrelsen enligt 12 kap. 6 § miljöbalken, enligt vad som framgår av 7c § förordningen (1998:904) om anmälan om samråd.

Utöver föreskrifterna för naturreservatet gäller också andra lagar, förordningar och föreskrifter till skydd för naturmiljön, till exempel:

- Fridlysning av alla vilda fåglar och däggdjur samt deras ägg, ungar och bon enligt jaktlagen (1987:259). Vissa andra växt- och djurarter, exempelvis alla i Sverige naturligt förekommande groddjur och ormar, är också fridlysta enligt 8 kap. miljöbalken och artskyddsförordningen (2007:845),
- Fornlämningar är skyddade enligt 2 kap. kulturmiljölagen (1988:950). Enligt 2 kap. 6 § kulturmiljölagen är det förbjudet att utan tillstånd från Länsstyrelsen rubba, ta bort, gräva ut, täcka över eller genom bebyggelse, planering eller på annat sätt ändra eller skada en fornlämning.

Detta beslut kan överklagas hos regeringen, se bilaga 3. Den som vill göra anspråk på ersättning eller kräva inlösen av fastighet ska väcka talan hos mark- och miljödomstolen mot staten inom ett år från det att beslutet på vilket anspråket grundas har vunnit laga kraft. I annat fall går rätten till ersättning eller inlösen förlorad.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av landshövding Helene Hellmark Knutsson med Lena Lundevaller, handläggare områdesskydd, som föredragande. I den slutliga handläggningen har också Henrik Sporrang, handläggare våtmarksrestaurering, och Emil Larsson, handläggare områdesskydd, medverkat.

Helene Hellmark Knutsson

Landshövding

Lena Lundevaller

Handläggare områdesskydd

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrifter.

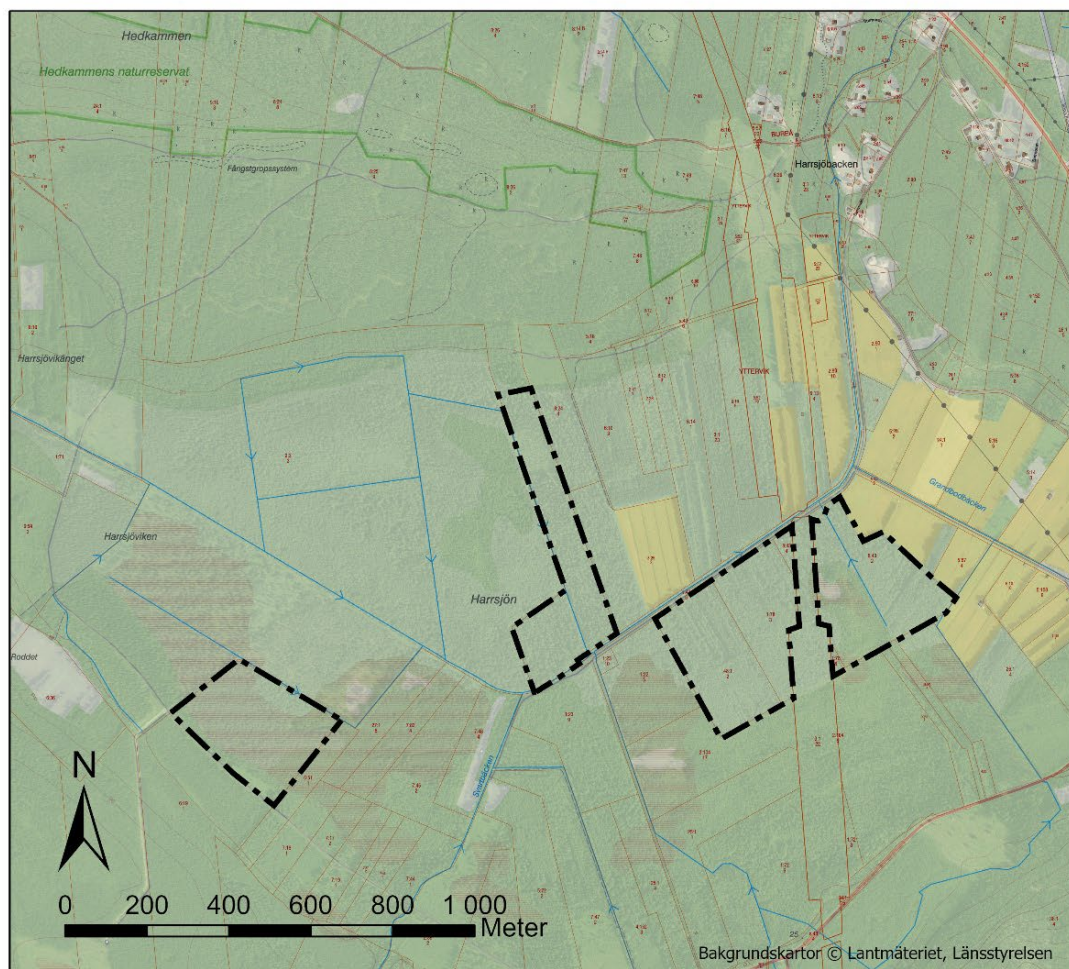
Så här hanterar Länsstyrelsen personuppgifter

Information om hur vi hanterar dessa finns på
<https://www.lansstyrelsen.se/dataskydd>.

Bilagor

1. Beslutskarta
2. Skötselplan inklusive bilagor
3. Överklagandehänvisning regeringen

Bilaga 1

Naturreservat**Harrsjön****Skellefteå kommun
Västerbottens län** Naturreservat gränsLänsstyrelsen
Västerbotten

Beslutskarta Harrsjöns naturreservat i Skellefteå kommun.

Länssstyrelsen
Västerbotten

Bilaga 2 till beslut

1 (12)

Datum 2026-03-19
Diarienummer 9888-2019

Dossiernummer
2402475

Skötselplan för Harrsjöns naturreservat i Skellefteå kommun

Harrsjöns naturreservat planeras att utökas och i samband med det kommer en mer omfattande och preciserad skötselplan att tas fram. Fram till dess gäller denna förkortade version.

1 Beskrivning av naturreservatet

Harrsjöns naturreservat ligger i ett av länets största lövdominerade områden cirka tre kilometer sydväst om Bureå. Endast mindre delar av området ingår i beslutet om naturreservat 2026-03-19.

1.1 Naturgeografiska förhållanden

Naturreservatet ligger i ett mycket flackt område. Området vilar på svekokarelik berggrund (cirka 1,92-1,87 miljarder år) främst bestående av paragnejs¹. Jordarterna består av lera-silt, i delar överlagrat med torv².

Harrsjön är numera en utdikad sjö men var cirka 700 f Kr - 200 f Kr en lagun till Bottenviken³. Norr om naturreservatet löper vid Hed-kammen en lång grusås i ungefär öst-västlig riktning. Landhöjningen gjorde att sjön slutligen helt avsnördes där Harrsjöbäcken idag skär igenom grusåsen.

¹ Sveriges geologiska undersökning (SGU). Kartvisare. Berggrund 1:50000 - 1:250 000.

² Sveriges geologiska undersökning (SGU). Kartvisare. Jordarter 1:25000 - 1:100 000.

³ Sveriges geologiska undersökning (SGU). Kartvisare. Strandförskjutningsmodell.

Datum
2026-03-19

Diarienummer
9888-2019

1.2 Fornlämningar och kulturhistoria

Flera arkeologiska utgrävningar och markkemiska undersökningar, bl.a. vid Hedkammen och Harrsjöbacken⁴, visar att närområdet kring naturreservatet varit bebott redan för 2 200 - 2 600 år sedan. Närheten till havet och den alltmer avsnörda sjön skapade goda förhållanden för både säljakt och fiske.

Dike grävs vid Harrsjön 1934. Fotograf Bo Nyström, Skellefteå museums samlingar SMJ 11623.

I slutet av 1800-talet var Harrsjön fortfarande en sjö⁵. Under 1900-talets första decennier gjordes omfattande dikningar och den tidigare sjön torrlades^{6,7,8}. Det gör att det finns många stora och små diken som avvattnar området. Stora delar av den tidigare sjöbotten och omkringliggande marker togs i bruk som äng och odlingsmark och något enstaka område som betesmark, se bilaga 1. Från 1960-talet och framåt har de flesta av de brukade markerna på den tidigare sjöbotten övergivits och vuxit igen med lövskog.

⁴ Riksantikvarieämbetets kartdatabas Fornsök.

⁵ Harrsjön är ännu en sjö i slutet av 1800-talet: N.J.T. Selander 1881-1883. Karta öfver Sverige. Skala 1:50 0000. Generalstabens litografiska anstalt.

⁶ SMHI Svenskt Vattenarkiv. 1995. Sänkta och torrlagda sjöar. Nr 62. ISSN: 0283-7722.

⁷ Kunglig Majestät (Kungl. Maj:t). 1932. Harrsjöns sänkningsföretag av år 1928 i Bureå socken av Västerbottens län. Kontrakt om statsunderstöd 8 april 1932 (AC-3_4143).

⁸ Kungliga Lantbruksstyrelsen. 1949. Harrsjöns dikningsföretag av år 1944 i Bureå socken av Västerbottens län. Kontrakt om statsbidrag 22 december 1945 (AC-7-5607).

Datum
2026-03-19

Diarienummer
9888-2019

1.3 Skog

Naturreservatet Harrsjön ligger i ett större lövskogsområde som vuxit upp på den utdikade sjön Harrsjön efter att brukandet av markerna upphört. Skogarna är till övervägande del björkdominerade med varierande inväxning av gran. Delar utgörs av lövsumpskogar. Efter-som större delen av skogarna är 50 – 90 år gamla är det mestadels relativt klen till medelgrov björk men det förekommer äldre bestånd med grövre äldre björkar och alar.

Ett vittförgrenat dikessystem skär genom skogarna. Dikena mynnar i bredare avloppskanaler som grävts kring den tidigare sjön. Via Harrsjöbäcken leds därefter vattnet till Burefjärden.

Beslutet 2026-03-19 om Harrsjöns naturreservat har fyra delområden. Spritt i hela naturreservatet finns områden med betydande inslag av asp, al, jolster samt enstaka tallar. Död björkved förekommer överlag sparsamt. Vissa medelålders björkbestånd är ganska täta och har börjat att själv gallra. Där är det fläckvis allmänt med stående döda björkar. Även i några av de mer grovvuxna björkbestånden finns bitvis inslag av döda björkstubbar med spår av hackspettars födosök. Gran- inväxning pågår i merparten av naturreservatet och i varierande omfattning.

På naturreservatets västra delområde växer björkdominerad skog med ett litet inslag av inväxande gran. Delar av skogen har sumpskogs- karaktär med aldominerade fläckar. Holmen skog AB gjorde löv- gynnande åtgärder omkring 2020, då gran togs bort.

På det mittersta delområdet växer också björkdominerad skog. Skogen är glesare och träden grövre än i naturreservatets övriga delområden. Död ved förkommer relativt allmänt, är grov och ofta solbelyst.

På de två östra delområdena växer björkdominerad skog med inslag av al och enstaka sälg. I fuktigare delar finns aldominerade fläckar, med enstaka grövre alar och mer allmänt med död alved. Underifrån uppväxande gran förekommer i måttlig utsträckning. I nordost är skogen fläckvis helt dominerad av barrträd. Områdena delas av korridoren för järnvägen Norrbottenbanan.

1.4 Arter

Området är och har stor potential att genom naturvårdande skötselinsatser utveckla fler värdefulla livsmiljöer för arter knutna till lövskogar, våtmarker, limniska miljöer samt övergångsmiljöerna mellan dessa.

I området har bland annat följande naturvårdsarter^{9,10} noterats. Hotkategori presenteras enligt Artdatabankens rödlista 2020¹¹: koralltaggsvamp (*Hericium coralloides*, NT), timmerticka (*Amyloporia sinuosa*), ormbär (*Paris quadrifolia*), korthornad ögonbagge (*Pseudanidorus pentatomus*, NT), rödhalsad vedsvampbagge (*Mycetophagus fulvicollis*, NT), *Sialis fuliginosa*, stekelbock (*Necydalis major*), svart ögonknäppare (*Denticollis borealis*, NT), bergfink (*Fringilla montifringilla*), blå kärrhök (*Circus cyaneus*, NT), buskskvätta (*Saxicola rubetra*, NT), dubbeltrast (*Turdus viscivorus*), enkelbeckasin (*Gallinago gallinago*), gluttsnäppa (*Tringa nebularia*), gråspett (*Picus canus*), grönfink (*Chloris chloris*, EN), grönsångare (*Phylloscopus sibilatrix*, NT), gulsparv (*Emberiza citrinella*, NT), järpe (*Tetrastes bonasia*, NT), kricka (*Anas crecca*, VU), mindre hackspett (*Dryobates minor*, NT), morkulla (*Scolopax rusticola*), orre (*Lyrurus tetrix*), rödvingetrast (*Turdus iliacus*, NT), spillkråka (*Dryocopus martius*, NT), storspov (*Numenius arquata*, EN), stjärtmes (*Aegithalos caudatus*), svartvit flugsnappare (*Ficedula hypoleuca*, NT), sångsvan (*Cygnus cygnus*), sävsparv (*Emberiza schoeniclus*, NT), talltita (*Poecile montanus*, NT), tofsvipa (*Vanellus vanellus*, VU), trana (*Grus grus*) och ängsplärka (*Anthus pratensis*).

1.5 Renskötsel

Området nyttjas av Malå och Maskaure samebyar¹². Båda samebyarna är skogssamebyar. Naturreservatet ligger inom samebyarnas vinterbetesland. En dryg kilometer nordväst om naturreservatet finns ett trivselland av riksintresse för rennäringen enligt 3 kap. 5 §

⁹ Naturvårdsarter är en samlingsterm för skyddade arter enligt Artskyddsförordningen, typiska arter för naturtyperna enligt EU:s art och habitatdirektiv, rödlistade arter, ansvarsarter, signalarter och nyckelarter.

¹⁰ Artdatabanken. 2013. Naturvårdsarter. SLU Artdatabanken rapporterar 14.

¹¹ SLU Artdatabanken. 2020. Rödlistade arter i Sverige 2020. CR=Critically endangered/Akut hotad, EN=Endangered/Starkt hotad, VU=Vulnerable/Sårbar, NT=Near threatened/Nära hotad.

¹² Sametinget. Karta över landets samebyar. <https://sametinget.se/underlag>. Läst 2025-11-18.

miljöbalken¹³. Vägarna E4 och väg 364 är svåra passager. I framtiden kommer även järnvägen Norrbotniabanan utgöra en svår passage.

Andra områden än de som redovisas på Sametingets kartor kan få ökad betydelse på grund av bland annat väder, betestillgång samt övriga verksamheter och aktiviteter inom beteslandet. Samhällen, utbyggda älvar, vägar, skogsbruk, turism m.m. i samebyns vinterbetesområde gör att renarna behöver mycket tillsyn i vinterbeteslandet.

2 Skötselområden för naturmiljöer

Naturreseptatet är indelat i 2 skötselområden med utgångspunkt från de övergripande naturtyperna samt behov av åtgärder, se även bilaga 2. För varje skötselområde redovisas bevarandemål som beskriver vilket tillstånd som ska bevaras eller uppnås för att reseptatets syfte ska tillgodoses. För varje skötselområde redovisas också skötselåtgärder som kan behöva vidtas av Länsstyrelsen, som förvaltare av naturreseptatet.

Harrsjöområdet är ett optimalområde för vitryggig hackspett¹⁴. Optimalområde är ett område med potential att fungera som revir åretrunt för reproducerande par av vitryggig hackspett. Naturreseptatets skötsel är därför främst inriktad på att bibehålla och åter skapa värdefulla lövträdsmiljöer för vitryggig hackspett, som är akut hotad¹⁵. Det finns ett stort behov av att minska andelen barrträd i delar av området. Vitryggig hackspett omfattas av ett åtgärdsprogram för hotade arter¹⁶.

För beskrivning av skötselområdenas naturmiljöer och arter se kapitel 1.

2.1 Främmande arter

För området främmande arter kan på ett negativt sätt påverka förekomsten och spridningen av den naturliga floran och faunan.

¹³ Sametinget. IREMARK. Rennäringens markanvändningsdata. www.sametinget.se.

¹⁴ Naturvårdsverket, Skogsstyrelsen. 2025. Uppdaterad åtgärdstabell 2025-2029 för Åtgärdsprogram för vitryggig hackspett (*Dendrocopus leucotos*). Hotkategori Akut hotad (CR). Rapport upprättad av Länsstyrelsen i Uppsala län.

¹⁵ SLU Artdatabanken. 2020. Rödlistade arter i Sverige 2020.

¹⁶ Naturvårdsverket. 2017. Åtgärdsprogram för vitryggig hackspett (*Dendrocopus leucotos*). Rapport 6770. ISBN 978-91-620-6770-0.

Datum
2026-03-19

Diarienummer
9888-2019

Bevarandemål

För samtliga skötselområden gäller att främmande arter eller stammar inte ska utgöra ett hot mot naturreservatets naturvärden.

Skötselåtgärder

För området främmande arter ska i alla skötselområden kunna tas bort om behov uppstår. Exempelvis om lupiner eller främmande trädslag sprider sig innanför naturreservatsgränsen.

2.2 Skötselområde 1: Lövskog

Skötselområdet består av lövrika skogar. I skötselområdet ingår även sumpskogar som bitvis kan kategoriseras som lövskogsbevuxen myr eller lövskogskärr. Inslaget av gran varierar.

Skötselområdet berörs 2026 av Harrsjöns sjösänkingsföretag från 1928 och Harrsjöns dikningsföretag från 1944, se avsnitt 1 Beskrivning av naturreservatet.

Bevarandemål

- Skogen ska utmärkas av olikåldrighet, luckighet och stor strukturell variation. Grova och gamla lövträd ska vara vanliga. Generellt ska tillgången på död ved vara stor, särskilt stående död ved.
- Andelen björk och andra lövträd ska vara hög, minst 90%.
- Inslaget av gran ska vara litet, max 5%.
- Typiska arter ska ha stabila eller ökande populationer.

Skötselåtgärder

Avverkning av barrträd och hägg

Avverkning av gran och tall är den viktigaste skötseln. Beroende på grovlek, virkesvolym och utbredning kan barrträden röjas, gallras, ringbarkas, samt avverkas motormanuellt eller maskinellt. Det ska också vara möjligt att röja bort hägg.

Datum
2026-03-19

Diarienummer
9888-2019

Nyskapande av död lövved

För att öka mängden död lövved kan sådan skapas genom ringbarkning eller annan veteranisering av lövträd.

Utläggning av död lövved

Det ska också vara möjligt att tillföra död lövved, genom att till exempel köra ut lövved från avverkningsområden utanför reservatet och lägga upp i större och mindre högar eller sprida ut i lämpliga delar av området.

Röjning/utglesning av ungt löv

För att påskynda tillväxten av grovt löv kan röjning/utglesning av yngre löv ske, med fördel på ett varierat sätt.

Markstörning

För att stimulera ny lövföryngring kan markstörning genomföras.

Stängsling

Om föryngringen av lövskog bedöms ha dåliga förutsättningar att utvecklas på grund av intensivt viltbete kan stängsling för att hägna ut vilt genomföras.

Bete

Bete av skogen med tillhörande stängsling ska vara möjligt.

Hydrologisk återställning

Där diken eller annan tidigare markavvattning påverkar områdets naturvärden negativt kan en återställning av hydrologin genomföras.

2.3 Skötselområde 2: Hyggen och ungskogar

Skötselområdet består av nyupptagna och något äldre hyggen samt ungskogar.

Skötselområdet berörs 2026 av Harrsjöns sjösänkingsföretag från 1928 och Harrsjöns dikningsföretag från 1944, se avsnitt 1 Beskrivning av naturreservatet.

Datum
2026-03-19

Diarienummer
9888-2019

Bevarandemål

- Hyggen och ungskogar ska utvecklas till lövdominerade skogar, liknande de i delområde 1, och med samma långsiktiga bevarandemål.

Skötselåtgärder

Skötselområdets skötselåtgärder är samma som i skötselområde 1. För att få varierade lövskogsmiljöer kan åtgärderna gärna genomföras på ett mosaikartat sätt. På lång sikt ska skötselområdet kunna föras till skötselområde 1.

3 Gränsmarkering

Reservatet ska hållas väl utmärkt enligt svensk standard och Naturvårdsverkets anvisningar.

4 Information

En informationsskylt, utformad i enlighet med Naturvårdsverkets anvisningar, ska sättas upp och underhållas i anslutning till naturreservatet. Information om naturreservatet på Länsstyrelsens webb, via appar och andra tekniska lösningar publiceras utifrån tillgängliga resurser och prioriteringar tillsammans med information om andra naturreservat i länet.

5 Nyttjanderätter

Jakt och fiske får bedrivas av jakt- och fiskerättsinnehavare enligt gällande lagstiftning och i enlighet med gällande reservatsföreskrifter. Jaktorn får uppföras och befintliga sikt- och skjutgator får röjas enligt reservatets föreskrifter.

Byggnation, drift och underhåll av järnvägen Norrbottenbanan får göras i enlighet med naturreservatets föreskrifter och laga kraft vunnen järnvägsplan.

6 Samråd angående renskötsel

Harrsjöns naturreservat ligger inom Malå och Maskaure samebyars vinterbetesland.

Datum
2026-03-19

Diarienummer
9888-2019

Samråd mellan Länsstyrelsen och berörd sameby ska genomföras inför skötselåtgärder i Harrsjöns naturreservat som kan medföra påverkan på renskötseln. Båda parter ska kunna ta initiativ till samråd.

7 Tillsyn

Länsstyrelsen ansvarar för tillsynen av naturreservatet.

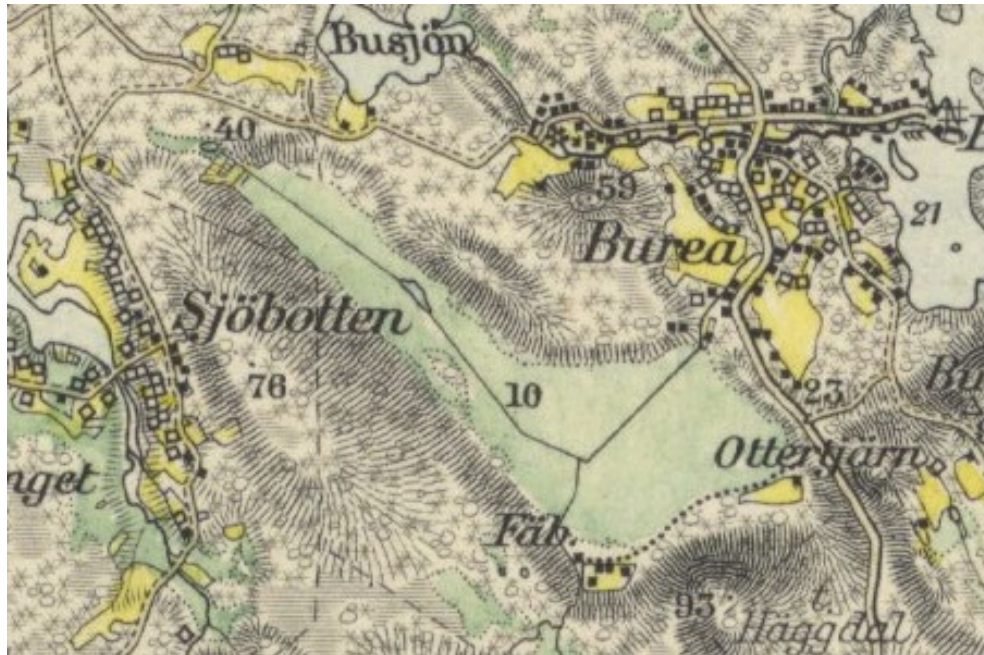
8 Bilagor

1. Gamla kartor över området
2. Karta över skötselområden

Datum
2026-03-19

Diarienummer
9888-2019

Bilaga 1

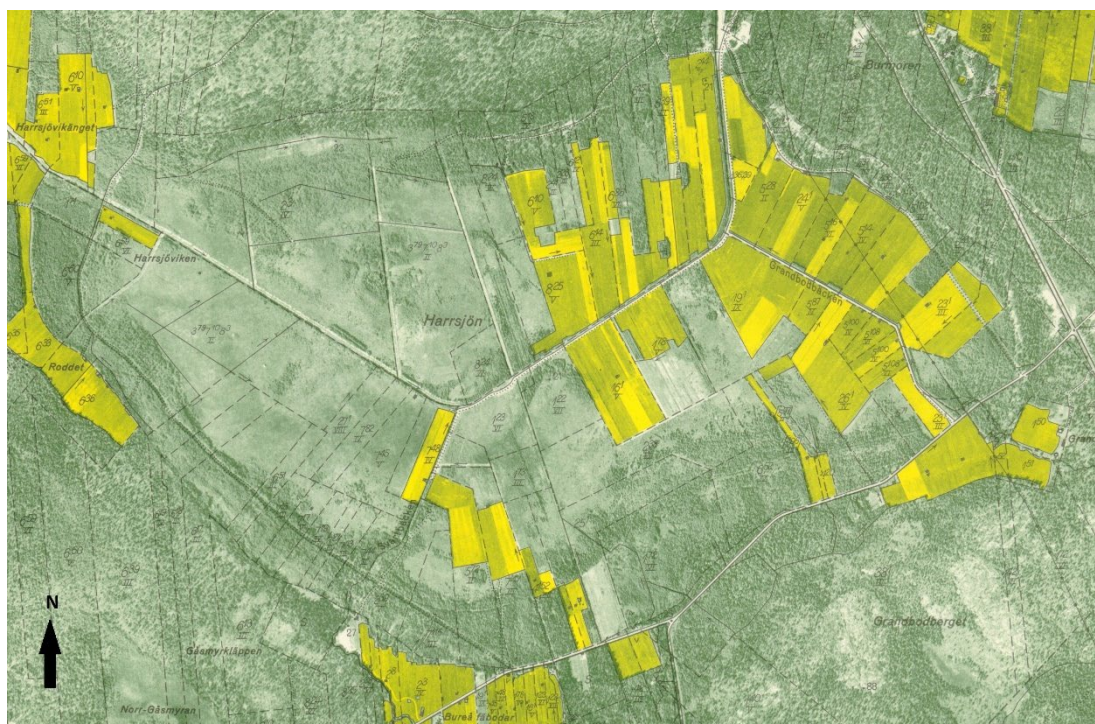
På kartan från 1906 har området börjat användas som våtmarker. Utsnitt från Rikets allmänna kartverk Generalstabskarta Skellefteå 1906. © Lantmäteriet.

På kartan från mitten av 1920-talet syns diken i det sankta området som omges av lövskog. Tidvis är området vattenfyllt. Utsnitt från rikets allmänna kartverk Generalstabskarta Skellefteå S.V. 1926. © Lantmäteriet.

Datum
2026-03-19

Diarienummer
9888-2019

På kartan från slutet av 1950-talet syns dikena som torrlagt den tidigare sjön. Det mittersta området som ingår detta beslut om naturreservatet Harrsjön har börjat växa igen. På östra områdena i beslutet står en lada och de är markerade som brukade men det syns att träd börjat etablerat sig där. Beslutets västra område är mer öppet med några lador. Utsnitt från rikets allmänna kartverk Ekonomisk karta 22L Rönnskär 5b Bureå. Kartans flygfoto från 1954-1955, kartläggningen slutförd 1958. © Lantmäteriet.

Datum
2026-03-19

Diarienummer
9888-2019

Bilaga 2

- 1 Lövsog
- 2 Hyggen och ungskogar
- Naturreservat gräns

Karta med skötselområden för Harrsjöns naturreservat i Skellefteå kommun.

Länsstyrelsen
Västerbotten

Bilaga 3 till beslut

1 (2)

Datum	Diarienummer
2026-03-19	9888-2019

Överklagandehänvisning regeringen

Du kan överklaga beslutet hos regeringen

Om du inte är nöjd med Länsstyrelsens beslut, kan du skriftligen överklaga beslutet hos regeringen.

Hur överklagar jag beslutet?

Länsstyrelsen måste pröva att överklagandet har kommit in i rätt tid, innan det skickas vidare tillsammans med handlingarna i ärendet. Därför ska du lämna eller skicka din skriftliga överklagan till Länsstyrelsen Västerbotten antingen via e-post; vasterbotten@lansstyrelsen.se, eller med post; Länsstyrelsen Västerbotten, 901 86 Umeå.

Tiden för överklagande

Ditt överklagande måste ha kommit in till Länsstyrelsen **inom tre veckor** från den dag du fick del av beslutet. Du anses ha fått del av beslutet den dag det kungörs i ortstidning. Om det kommer in senare kan överklagandet inte prövas. I ditt överklagande kan du be att få ytterligare tid till att utveckla dina synpunkter och skälen till att du överklagar. Sedan är det regeringen som beslutar om tiden kan förlängas.

Parter som företräder det allmänna ska ha kommit in med sitt överklagande **inom tre veckor** från den dag då beslutet meddelades.

Ditt överklagande ska innehålla

- Vilket beslut som du överklagar, beslutets datum och diarienummer.
- Hur du vill att beslutet ska ändras.
- Varför du anser att Länsstyrelsens beslut är felaktigt.

Datum
2026-03-19

Diarienummer
9888-2019

Om du har handlingar som du anser stödjer din överklagan så bör du bifoga kopior på dessa. Kontakta Länsstyrelsen i förväg om du behöver bifoga filer som är större än 15 MB via e-post.

Ombud

Om du anlitar ett ombud som sköter överklagandet åt dig ska ombudet underteckna skrivelsen, bifoga en fullmakt i original från dig samt uppge sitt eget namn, adress och telefonnummer.

Behöver du veta mer?

Har du ytterligare frågor kan du kontakta Länsstyrelsen via e-post vasterbotten@lansstyrelsen.se eller via växeltelefonnummer 010-225 40 00. Ange diarienummer.